

Osallistuvan budjetoinnin periaatteet vuosille 2026-2027

Sivistysvaliokunta 24.03.2026 § 48

Valmistelu ja lisätiedot Sivistysjohtaja Heidi Nygren heidi.nygren(at)orimattila.fi
Lapsi- ja nuorisosiankoordinaattori Päivi Alakangas
paivi.alakangas(at)orimattila.fi

Kaupunginvaltuusto hyväksyi kokouksessaan (15.12.2025, §104) talousarvion vuodelle 2025, jolloin päätettiin varata talousarvioon 20 000 euron määräraha osallistuvaan budjetointiin. Määräraha osoitettiin sivistyspalveluiden vapaa-aika- ja hyvinvointitoimialalle, jossa valmistellaan osallistuvan budjetoinnin käyttöönotto ja organisointi.

Osallistuvassa budjetoinnissa asukkaat ovat mukana päättämässä yhteisten rahojen käytöstä. Tavoitteena on edistää demokratiaa, vahvistaa asukasosallisuutta ja kehittää yhdessä kaupunkia. Orimattilassa tavoitteena on, että jokainen asukas kokee mielipiteensä olevan merkityksellinen ja saa sen kuulluksi.

Osallistuva budjetointi on toimintatapa, jossa asukkaat otetaan mukaan yhteisiä verovaroja koskevaan keskusteluun, suunnitteluun ja päätöksentekoon. Sen toteuttamiseen ei ole olemassa yhtä ainoa oikeaa menetelmää, vaan sitä toteuttaa monin eri tavoin. Osallistuvaa budjetointia voidaan käyttää monissa erilaisissa tilanteissa, monenlaisten tarpeiden ja ongelmien ratkaisemisessa. Sitä voidaan hyödyntää, kun suunnitellaan ja tehdään päätöksiä esimerkiksi investoinneista tai palveluista.

Osallistuvan budjetoinnin ideoita voi esittää kaikki Orimattilan asukkaat, orimattilalaiset yhteisöt tai ryhmät (mm. yhdistykset ja seurakunnat) sekä Orimattilassa opiskelevat oppilaat tai opiskelijat. Idean voi esittää yksin tai yhdessä muiden kanssa.

Vuoden 2026 osallistuvan budjetoinnin prosessi poikkeaa tulevaisuudessa käyttöönotettavasta rullaavasta osallistuvan budjetoinnin prosessista, koska talousarviovuoden 2026 määräraha tulee käyttää saman vuoden aikana. Vuoden 2027 osallistuvan budjetoinnin hankkeet ideoidaan ja äänestetään myös vuonna 2026, jotta niitä päästään toteuttamaan heti vuoden alussa 2027.

Sekä vuoden 2026 että vuoden 2027 osallistuvan budjetoinnin teema on **”Lasten ja nuorten hyvinvointi”**.

Vuositasoinen kokonaismääräraha on 20 000 euroa. Yksittäiselle idealle voidaan myöntää enintään 10 000 euroa. Hankkeille avataan omat projektikoodit talousseurantaa varten.

Osallistuvan budjetoinnin prosessin kulku

1. Ideointivaiheessa kaikki kaupunkilaiset saavat esittää ideoita koko kaupungin kehittämiseksi. Sekä ideointi että äänestys tapahtuvat Webropol-alustan kautta.
2. Nimetty asiantuntijaraati, joka jäsenet toimialajohtajat ovat nimittäneet, arvioi kaikki saapuneet asukasideat.
3. Kaikenikäiset kaupunkilaiset äänestävät ideoista parhaimmat. Idea voidaan hylätä vain, mikäli se ei täytä asetettuja kriteerejä.
4. Voittaneet ehdotukset toteutetaan määrärahojen puitteissa. Ensimmäisenä vuotena 2026 toteutettavien ideoiden tulee olla toteutettavissa saman vuoden aikana.

Osallistuvan budjetoinnin hankkeiden arviointikriteerit

- Hankkeen yleishyödyllisyys: Ehdotuksen tulee hyödyttää laajaa joukkoa ihmisiä, ei vain yksittäistä henkilöä tai pientä ryhmää ja hankkeen tulee olla avoin kaikille.
- Hankkeen toteutettavuus: Ehdotuksen tulee olla mahdollista toteuttaa varattavilla resursseilla ja sen tulee olla teknisesti ja juridisesti mahdollinen. Lisäksi sillä ei voi tehdä liiketoimintaa eli hankkeen tulee olla epäkaupallinen.
- Budjettirajoitus: Ehdotuksen kustannusten tulee mahtua osallistuvan budjetoinnin määrärahaan. Yksittäisen hankkeen kustannus voi olla enintään 10 000 euroa. Ehdotus ei edellytä pysyvän henkilöstön palkkaamista tai aiheuta kestäättömiä ylläpitokustannuksia.
- Kunnan toimivalta: Ehdotetun hankkeen tulee kuulua kunnan vastuulle (ei esim. valtion tai yksityisen yrityksen tehtäviin).
- Kestävyys ja vaikutukset: Ehdotuksen tulee olla kestävä kehityksen mukainen (taloudellisesti, ekologisesti, sosiaalisesti sekä kulttuurisesti) ja kokonaisvaikuttavuutta lisääviä.
- Yhdenvertaisuus: Ehdotuksen tulee edistää tasa-arvoa ja saavutettavuutta eikä se saa syrjiä ketään.
- Turvallisuus: Ehdotetun hankkeen täytyy olla turvallinen toteuttaa ja käyttää, eikä se saa aiheuttaa haittaa ihmisille tai ympäristölle.
- Uutuusarvo: Ehdotuksen tulisi luoda uutta, sisältää innovatiivisen näkökulman sekä se ei voi olla jo olemassa olevaa tai toteutuksessa kunnan normaalissa toiminnassa eli päällekkäistä perustoimintaan nähden.

Eriyiset kriteerit vuonna 2026 toteuttaville hankkeille

- Toteutettavissa vuoden 2026 aikana
- Ei investointi- tai rakennushanke

Vuoden 2026 hankkeiden aikataulu

Ideointivaihe 30.3.–19.4.2026,

Arviointivaihe 20.4.–30.4.2026

Äänestysvaihe 4.5.–20.5.2026 (verkko + ohjattu äänestys kouluissa ja päiväkodeissa)

Sivistysvaliokunta vahvistaa toteutettavat ideat 26.5.2026

kokouksessa. Toteutettavien ideoiden toteutus tapahtuu kesä-joulukuun aikana.

Vuoden 2027 hankkeiden aikataulu

Ideointivaihe 17.8.–20.9.2026

Arviointivaihe 21.9.–14.10.2026

Äänestysvaihe 15.10.–15.11.2026

Sivistysvaliokunta vahvistaa toteutettavat ideat vuoden 2027 ensimmäisessä kokouksessaan. Toteutettavien ideoiden toteutus tapahtuu vuoden 2027 aikana.

Yritysvaikutusten arviointi

Myönteinen vaikutus	positiivinen 3	neutraali 2	negatiivinen 1	Kielteinen vaikutus
Edistää yritystoiminnan edellytyksiä ja liiketoimintamahdollisuuksia Orimattilassa		x		Kaventaa yritystoiminnan edellytyksiä ja liiketoimintamahdollisuuksia Orimattilassa
Lisää Orimattilan vetovoimatekijöitä	x			Vähentää Orimattilan vetovoimatekijöitä
Vaikuttaa positiivisesti työllisyyteen ja aluetalouteen	x			Ei työllisyys- tai aluetalousvaikutuksia
Vaikuttaa positiivisesti yritysilmapiiriin		x		Vaikuttaa negatiivisesti yritysilmapiiriin

Esittelijä Sivistysjohtaja Heidi Nygren

Päätösehdotus

Päätetään hyväksyä osallistuvan budjetoinnin toimintaperiaatteet, aikataulut sekä arviointikriteerit vuosille 2026-2027.

Esittelijä teki muutetun päätösehdotuksen: Päätetään hyväksyä osallistuvan budjetoinnin toimintaperiaatteet, aikataulut sekä arviointikriteerit vuosille 2026-2027. Tämä pykälä tarkastetaan kokouksessa ja toimitetaan edelleen kaupunginhallitukselle tiedoksi.

Päätös Päätettiin hyväksyä osallistuvan budjetoinnin toimintaperiaatteet, aikataulut sekä arviointikriteerit vuosille 2026-2027.

Tämä pykälä tarkastettiin kokouksessa ja toimitetaan edelleen kaupunginhallitukselle tiedoksi.

Toimivalta Hallintosääntö 6. luku §7

Jakelu Konsernitoimialan johtaja Lilli Peltonen
Elinvoimatoimialan johtaja Sara Vilander

Viestintäpäällikkö Tuomas Rähä
Lapsi- ja nuorisoasiankoordinaattori Päivi Alakangas